

נסוי מועדי זריעה ועומד- בחימצה
חות גד"ש גליל עליון 2002

גלי שי, עלי ליאור - שה"מ
רוני פוייר, רוני הרמן, עמית רוזנברג - חוות גד"ש גליל עליון
נתן רגולסקי- וועדת גד"ש

מבוא:

עתי הזריעה בחימצה עשוי להיות בעל משמעות רבה לקבלת יבול מיטבי תוך התחמקות מקשיי אקלים.

יחד עם זאת קיימים סיכונים אפשריים בזריעות מוקדמות.

בשנת 2000 ערכנו בחוות גדש בגליל העליון נסוי שכלל שלושה זנים בשני מועדי זריעה (תחילת דצמבר ואמצע ינואר). תוצאות הנסוי פורסמו בחוברת סיכום עונת 2000.

בנסוי זה נראה יתרון לזריעה המוקדמת.

בעונת 2001 בוצע הנסוי במתכונת דומה - כדי לבסס את התוצאות ולהגיע בעקבותיהן להמלצות בנוסף לכך כללנו במבנה הנסוי **מבחן עמדים** כדי לבחון את השפעות הגומלין בין זן, עומד ומועד זריעה. (תוצאות בחוברת סיכום 2001). הזן ירדן הצטיין ביבול- והזריעה המוקדמת עלתה ביבול במובהק על הזריעה המאוחרת.

בזן ירדן- לא היה הבדל ביבול בעומד של 5, 10, ו- 15 צמחים למטר שורה!

בשנת 2002 חזרנו על נסוי זה- הפעם רק עם זן ירדן שנמצא כזן המצטיין בשנים קודמות.

שיטות וחמרים:

הנסוי נערך בחוות גד"ש גליל עליון- בקרקע כבדה.

בנסוי נזרע הזן ירדן, בשני מועדי זריעה, ובשלושה עמדים.

סה"כ - 6 טפולים: שני מועדי זריעה, 3 עמדים: 5, 10, 15 צמחים למטר שורה.
6 חזרות - באקראיות גמורה.

הזריעה - בששיות באורך כ- 25מטר כל חזרה.

שתי ששיות שוליים -תצפית בעל-ששיה במועד המוקדם וששיה במועד מאוחר.
שיטת השקיה - בטפטוף.

הנסוי לווה במעקב מתחמיים בקרקע ע"י טנסיומטרים וניטורים נוספים.

הכנת השטח: חריש, החלקה, סימון, קלטור.

זריעה ברטוב במזרעת מונוסם - 18 זרעים למטר שורה

זריעה מועד 1: 28.12.01

זריעה מועד 2: 18.1.02

טרום הצצה- טרבוטרקס 270 גר/ד'. הפעלה ע"י גשם.

הצצה מועד 1: 16.1.02 (19 ימים מזריעה)

הצצה מועד 2: 8.2.02 (20 ימים מזריעה)!

מספר ימים לאחר הצצה דולל כל זוג בששיה לעומד שונה- 5, 10, 15 צמחים למטר.

גשם בעצמה רבה במהלך הגידול גרם לעמידת מיים בחלק מהשטח ולפגיעה בחלקות.

מועדי פריחה:

מועד 1: 9.4.02

מועד 2: 14.4.02

תחילת השקיה- מועד 1 - 6.5.02 מועד 2 - 12.5.02 **סיום השקיה** - 15.6.02- כללי

סה"כ גשם בעונה - 630 מ"מ. סיום גשם אפקטיבי - 21.4.02.

הדברה: אמיסטר 50 גר'- 24.3.02, תיונקס 200 + פרודקס 200 - נגד מינהרן והליוטיס 29.5.02.
חילדון ברמה גבוהה הופיע לקראת סוף הגידול - ללא צורך בטיפול.

כמות מיים בהשקיה:

מועד 1: 215 מ"ק/ד'

מועד 2: 220 מ"ק/ד'

תצפית בעל במועד 1 היתה באזור רווי מיים, נפגעה קשות והתוצאה לא קבילה.

קציר- בקומביין נסיונות: 26.7.02. מכל חזרה נקצר היבול, נשקל ונלקחו דוגמאות למיון. המיון בוצע במתקני חברת "הזרע" - ותודתנו להם על הסיוע.

פריחה וחנטה: פער של 20 ימים בזריעה הצטמצם ל- 5 ימים בפריחה- ובהתאם גם בחנטה.

מחלות ומזיקים: לא נראה הבדל בין המועדים והעמדים.

יבול: (ראה טבלות וגרפים).

מועד: היה יתרון מובהק למועד 1 (384 ק"ג/ד) לעומת מועד 2 (314 ק"ג/ד).

התפלגות מין לגודל: לא נמצא הבדל ב- % א' בטפולי העומד השונים.

יחד עם זאת- אחוז גודל +24 היה גבוה במובהק בטפולי הזריעה המוקדמת!

עומד: בשני המועדים לא היה הבדל מובהק בין טפולי העומד- ביבול ובהתפלגות. יחד עם זאת- במועד המאוחר מסתמנת נטיה לתוספת יבול עם הגדלת עומד צמחים.

אותיות שונות-הבדל מובהק ברמה של $p < 0.05$ בנתוח לפי tukey-kramer במיון היחיד שנעשה בתצפית בעל (מועד 2) היתה התפלגות זהה להתפלגות בטפולי ההשקיה

לסיכום- גם השנה- בהמשך לתוצאות שנים קודמות- המועד המוקדם עולה ביבולו במובהק על המועד המאוחר. (השנה המועד המוקדם נזרע מאוחר יחסית - בגלל אילוצי גשם).

נראה שניתן להמליץ על הפחתת עומד ל - 10 צמחים, ברמה גבוהה של בטחון- בתנאי שמצע הזרעים טוב ומבטיח הצצה תקינה!.

טבלה 1 התפלגות יבול לפי גודל

טיפול	18-	18+	20	22	24	יבול נטו	W1000
5 מוקדם	6.80	21.28	69.74	190.14	92.77	381	א 450
10 מוקדם	7.23	21.92	66.20	187.59	79.79	365	א 458
15 מוקדם	7.19	20.22	66.20	191.38	81.80	383	א 454
5 מאוחר	5.23	16.96	70.45	155.81	42.30	291	ב 429
10 מאוחר	5.00	16.91	69.46	163.94	43.62	299	ב 463
15 מאוחר	6.54	20.26	82.42	170.00	45.53	325	ב 443
בעל מאוחר	4.73	15.50	68.62	114.35	30.00	233	433

טבלה 2 התפלגות גודל גרעין - באחוזים

טיפול	% פסולת	% 18-	% 18+	% 20	% 22	% 24	% סוג א'	% סוג ב'
5 מוקדם	1.89	1.77	5.53	18.15	49.48	24.21	91.84	7.30
10 מוקדם	1.41	1.95	5.98	18.54	51.07	21.66	91.27	7.93
15 מוקדם	3.12	1.84	5.18	21.11	48.95	20.89	90.95	7.02
5 מאוחר	2.74	1.78	5.73	23.80	53.00	14.49	91.29	7.51
10 מאוחר	2.54	1.65	5.62	22.99	54.25	14.37	91.61	7.27
15 מאוחר	3.04	1.98	6.17	25.01	51.57	13.91	90.49	8.15
בעל מאוחר	1.52	2.03	6.64	29.43	49.03	12.86	89.79	8.51

